

FORSKNINGSOVERSIGTER

DPU - DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE

AARHUS UNIVERSITET

8. OG 9. FEBRUAR 2022

HELLE PLAUBORG
LEKTOR

STUDIEORDNINGEN

Viden

- Demonstrere viden om, hvordan forskningsoversigt danner grundlag for valg af forskningsspørgsmål og undersøgelsesdesign.

Indhold

Undervisningen lægger op til, at de studerende selvstændigt designer og gennemfører udforskning af en pædagogisk psykologisk problemstilling med analyse af en eksisterende undersøgelse eller af et empirisk datamateriale. Herunder at de studerende introduceres til formål med og udformning af forskningsoversigt som udgangspunkt for relevansen af en given undersøgelse.

- Hvad er - eller kan - en forskningsoversigt være?
- Hvilke formål kan der være med at udarbejde en forskningsoversigt?
- Hvordan kan man gå til værks?

HVORFOR FOKUS PÅ FORSKNINGSOVERSIGTER?

Tabel 2: Antal specialer, der opfylder de enkelte kvalitetskriterier

Kode	Kvalitetskriterium	Ant. spec.
A.1	Har en problemstilling eller tese	10
A.2	Argumenter for relevans	9
B.1	Præsenterer udvalgt forskning	6
B.2	Giver oversigt over dansksproget forskning	0
B.3	Giver oversigt over international forskning	0
C.1	Præsenterer og argumenterer for sin metode	10
C.2	Foretager kritisk vurdering af egen metode	4
D.1	Belyser problemstillingen teoretisk	10
D.2	Belyser problemstilling vha. forsk. teorier	8
D.3	Kritiserer teori ud fra egne resultater	1
E.1	Anvender et systematisk indsamlet materiale	8
F.1	Gennemfører metodisk analyse af materialet	8
F.2	Gennemfører en teoretisk inspireret analyse	7
G.1	Konkluderer i forhold t. problemstillingen	10
G.2	Perspektiverer resultatet teoretisk	3
G.3	Perspektiverer resultatet praktisk	5

Per Fibæk Laursen: Hvad siger specialerne om, hvad de studerende har lært? i Grønsved et al. (red.): *Hvad lærer de studerende, hvordan lærer de, og hvad fører uddannelsen til?*, Danmarks Pædagogiske Universitetsforlag

HVAD ER – ELLER KAN – EN FORSKNINGSOVERSIGT VÆRE?

“A literature review is the analysis, critical evaluation and synthesis of existing knowledge relevant to your research problem” (Hart 2003/2018: 3).

”A research review is a systematic, explicit, and reproducible method for identifying, evaluating, and interpreting the existing body of recorded work produced by researchers, scholars, and practitioners” (Fink 1998: 3). Fink, Arlene (1998): *Conducting Research Literature Reviews*, Sage

HVAD ER – ELLER KAN – EN FORSKNINGSOVERSIGT VÆRE?

REPRÆSENTATIONALISME – PERFORMATIVITET

- Hvad en forskningsoversigt er eller kan være afhænger af det videnskabsteoretiske udgangspunkt
- Forståelsen heraf får betydning for samtlige led i den proces, det er at udarbejde en forskningsoversigt

HVAD ER – ELLER KAN – EN FORSKNINGSOVERSIGT VÆRE?

"TRADITIONELLE" FORSKNINGSOVERSIGTER

- Narrative oversigter over forskningen på feltet
- Forskelligartede fremgangsmåder
 - Kritiske reviews
 - Konceptuelle reviews
 - State-of-the-art reviews
 - Scoping reviews

SYSTEMATISKE FORSKNINGSOVERSIGTER

- Systematiske oversigter over forskningen på feltet
- Struktureret fremgangsmåde
- Rigoristisk metode
- Syntesedannelse, metaanalyse

FORSKNINGSOVERSIGTENS FORMÅL

Fra studieordningen: Danne grundlag for valg af forskningsspørgsmål og forskningsdesign og danne afsæt for at placere ens eget forskningsbidrag i et forskningsfelt

1. Distinguishing what has been done from what needs to be done
2. Discovering important variables relevant to the topic
3. Synthesising and gaining a new perspective
4. Identifying relationships between ideas and practice
5. Establishing the context of the topic or problem
6. Rationalising the theoretical or practical significance of the problem
7. Enhancing and gaining the subject vocabulary
8. Understanding the origins and structure of the subject
9. Relating ideas and theory to problems and questions
10. Identifying the main methodologies and data collection tools that have been used
11. Placing the research into an historical context to show familiarity with state-of-the-art developments
12. Having a body of knowledge to which you can relate your own research findings

Hart (2003/2018: 31)

FORSKNINGSOVERSIGTENS FORMÅL

- I VIDENSKABSTEORETISK BELYSNING

1. Distinguishing what has been done from what needs to be done
2. Discovering important variables relevant to the topic
3. Synthesising and gaining a new perspective
4. Identifying relationships between ideas and practice
5. Establishing the context of the topic or problem
6. Rationalising the theoretical or practical significance of the problem
7. Enhancing and gaining the subject vocabulary
8. Understanding the origins and structure of the subject
9. Relating ideas and theory to problems and questions
10. Identifying the main methodologies and data collection tools that have been used
11. Placing the research into an historical context to show familiarity with state-of-the-art developments
12. Having a body of knowledge to which you can relate your own research findings

Hart (2003/2018: 31)

HVORDAN KAN MAN GÅ TIL VÆRKS?

- Man er nødt til at sætte sig ind i forskningsfeltet, før man går i gang
- Det er ikke meningsfuldt at tage afsæt i en generel standard for, hvordan en forskningsoversigt skal laves. Det er det specifikke forskningsfelt, man ønsker viden om, problemformuleringen og det teoretiske afsæt der må afgøre, hvordan man går til værks.

HVORDAN KAN MAN GÅ TIL VÆRKS?

DOKUMENT

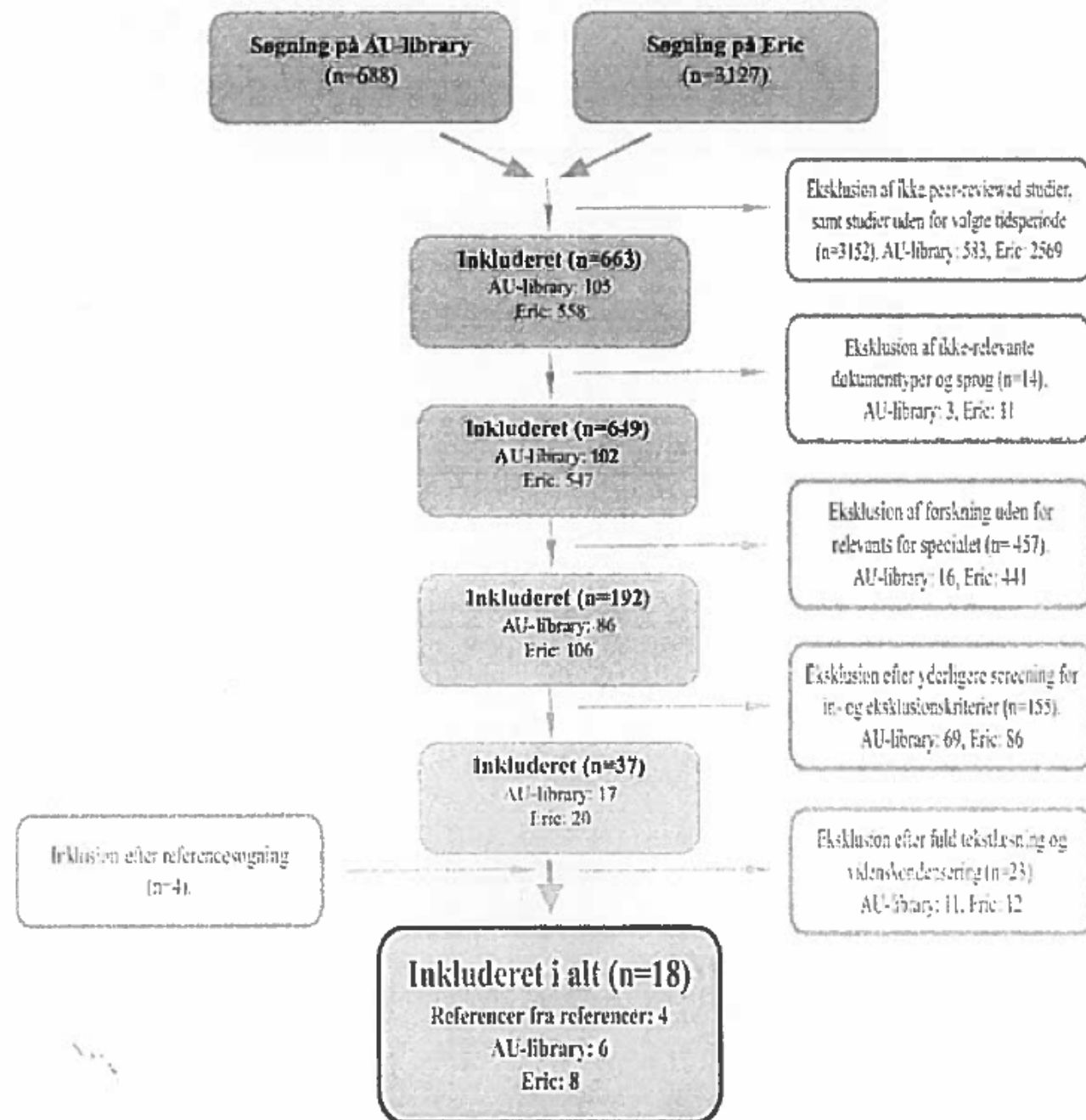
- Forskningsspørgsmål,
- Definitioner og afgrænsninger,
- Formålet med forskningsoversigten,
- Søgeord,
- Design (fx databaser, tidsperiode, uddannelsessystemer),
- Kriterier for in- og eksklusion,
- Screening,
- Kondensering.

Se evt.

<https://dpu.au.dk/viden/paedagogiskindblik/> for eksempler på, hvordan sådanne dokumenter kan se ud:

HVORDAN KAN MAN GÅ TIL VÆRKS?

HVORDAN KAN MAN GÅ TIL VÆRKS?

KONDENSERING (DVS. GRUNDIG LÆSNING MED NOTETAGNING)

Reference	Ardojn Scott P. and Martens Brian K. 2004. "Training Children to Make Accurate Self-Evaluations: Effects on Behavior and the Quality of Self-Ratings". <i>Journal of Behavioral Education</i> 13(1):1-23.
Abstract	
Forskningens formål	
Forskningsspørgsmål	
Hvad forstås ved xx?	
Hvad konstituerer xx?	
Feltet	
Teori	
Metode	
Hvordan kan man intervenere?	
Hvad finder studiet frem til?/forskningsfund	
Hvad bidrager studiet til i forhold til forskningsoversigten?	
Reference	

<https://dpu.au.dk/viden/paedagogiskindblik/>

HVORDAN KAN MAN GÅ TIL VÆRKS?

FREMSKRIVNING

- Forskningsoversigten skrives i reglen frem i et indledende særskilt afsnit
- Den relevante litteratur kan sagtens uddybes i andre afsnit (fx metode- eller teoriafsnit, analyser eller diskussion)
- Det vil være en styrke, hvis I vender tilbage til den relevante litteratur, fx ved at diskutere jeres analyser i forhold til allerede eksisterende studier

HVORDAN KAN MAN GÅ TIL VÆRKS?

FREMSKRIVNING

/

- Hvilket eller hvilke spørgsmål ligger bag forskningsoversigten? Hvorfor?
- Hvordan er søgningen lavet? (databaser, tidsperiode, søgeord/søgestreng)
- Hvordan er de studier, der figurerer i forskningsoversigten, udvalgt?
- Beskrivelse af studierne med særligt fokus på de indsigter, de bidrager med i forhold til problemformuleringen og jeres undersøgelse
- Placering af jeres bidrag i forhold til det eksisterende forskningsfelt

<https://library.au.dk/forskere/systematisklitteratursoegning>

<https://studypedia.au.dk/litteratursoegning/hvordan-soeger-du/>

HVORDAN KAN MAN GÅ TIL VÆRKS?

FREMSKRIVNING

2. LITTERATURSØGNING

Vi er optaget af to overordnede spørgsmål:

- Hvordan oplever forældrene at være forældre til et barn med en sjælden sygdom (Spielmeyer-Vogt sygdom)?
- Hvordan oplever forældrene deres samarbejde med den tværfaglige praksis?

For at indhente eksisterende forskning til at belyse ovenstående spørgsmål foretager vi søgninger i databaserne AU Library, Bibliotek.dk og Psycinfo.

Indledningsvist er vi diagnose-specifikke i vores søgning, og det viser sig, at den eksisterende forskning relateret til Spielmeyer-Vogt sygdom alle har et biologisk eller medicinsk fokus,

Beskrivelse af de spørgsmål, der ligger bag

Databaser

HVORDAN KAN MAN GÅ TIL VÆRKS?

FREMSKRIVNING

hvilket ikke kan bidrage til vores forskningsspørgsmål. Vi udvider derfor vores søgestrategi med termen: "rare disease".

→ Hvordan er søgningen lavet?

Den endelige søgestreng ser således ud (Bilag 1):

(rare disease) AND ("parent*" OR "mother" OR "father" OR "family") AND ("social support*" OR "Cooperati*" OR "psycho social*")

→ Hvordan er søgningen lavet?
Søgeord/søgestreng

"rare disease*" AND (parent* OR mother* OR father* OR family)
AND ("social support*" OR cooperati* OR "psycho social*")

Tidsperioden vi søger i er 1999-2021. Søgningen resulterede i 45 hits, hvoraf 10 udvælges ud fra læsning af overskrift og/eller abstract til videre kondensering (Bilag 3). Vi ender med 4 hits som lever op til vores inklusionskriterier (Bilag 2). Sideløbende med den strategiske søgning har vores kædesøgning bidraget med to relevante artikler. Dermed kommer nedenstående forskningsoversigt til at indeholde 6 studier.

→ Hvordan er søgningen lavet?
Tidsperiode
→ Hvordan er studierne udvalgt?
Beskrivelse af søgeproces
→ Hvor mange studier er
oversigten baseret på?

HVORDAN KAN MAN GÅ TIL VÆRKS?

FREMSKRIVNING

3. FORSKNINGSOVERSIGT

Det overordnede kendetegn for den eksisterende forskning er det at have et barn med en sjælden diagnose, har stor betydning for forældrerollen og kontakten til sundhedsvæsenet (Cardinali et al., 2019; Cozart, 2017; Currie, 2020; Dellve L., 2006; Kvam, 2011; Szabo, 2019). Grut og Kvam (2011) fremskriver i deres narrative forskning, at der opleves en begrænset viden og manglende involvering fra de fagprofessionelle, når diagnosen er sjælden.

Deres forskning omhandler 94 deltagere, hvoraf 33 er forældre til et barn med en sjælden diagnose. Det fremgår dog ikke eksplicit, hvornår der er tale om et forældreperspektiv. Den begrænsede viden betyder, at deltagerne oplever, at de er nødsaget til at have den formidlende rolle, og dette har betydning for tiltroen til de fagprofessionelle. Endvidere føler forældrene,

at de er ansvarlige for at skulle søge den opdaterede viden og dokumentation omkring diagnosen (Cozart, 2017; Dellve L., 2006; Kvam, 2011). Denne oplevelse af at skulle opsøge og videregive relevant information udløser en følelse af frustration og usikkerhed (Cozart, 2017; Currie, 2020; Dellve L., 2006; Grut L., 2011). Derudover er et fællestræk ved

forskningen, at forældre til et barn med en sjælden diagnose foretrækker at samtale, dele erfaringer og information med forældre i samme situation (Cardinali et al., 2019; Cozart,

→ Overordnede kendetegn ved litteraturen

→ Beskrivelse af studierne

→ Overordnede kendetegn ved litteraturen

HVORDAN KAN MAN GÅ TIL VÆRKS?

FREMSKRIVNING

Som vist i ovenstående indeholder den eksisterende forskning såvel kvantitative som kvalitative videnskabsteoretiske dispositioner til at belyse de respektive problemstillinger.

Ifølge Cozart EJ et al. (2017) beretter 41% at moren er den primære ansvarlige forældre, 76% rapporterer at de jævnligt udveksler medicinske, pædagogiske eller sociale erfaringer med andre forældre i samme situation og 28% af forældrene overskrider tærskelværdien for at have ægteskabelige problemer, men hvad betyder alle disse fakta egentligt for forældrerollen?

Vi ønsker med en fænomenologisk tilgang at tage afsæt i emnernes kompleksitet, og således bidrage med nuancerede og detaljerede beskrivelser af de essentielle karakteristika ved fænomenerne. I forlængelse af den eksisterende forskning, vil vi have fokus på oplevelsen af den tværfaglige praksis, samt hvilke implikationer dette har for forældrerollen. Dette udtrykkes i følgende forskningsspørgsmål:

Hvordan oplever forældre til et barn med en sjælden diagnose forældrerollen, og hvilke erfaringer har forældrene med samarbejdet med den tværfaglige praksis?

→ Overordnede kendetegn ved litteraturen

→ Placering af eget bidrag i lyset af feltet

TYPISKE SPØRGSMÅL

- Hvor mange studier skal indgå i forskningsoversigten? Det skal i princippet de studier, der er relevante for forskningsspørgsmålet (men i modul 2 opgaven får I kun plads til at beskrive nogle få af dem)
- Skal søgeprocessen beskrives? Det skal I snakke med jeres vejleder om, men jeg vil som udgangspunkt anbefale, at I beskriver jeres fremgangsmåde.
- Kan vi godt tage ikke-fagfællebedømt litteratur med i forskningsoversigten? Det skal I snakke med jeres vejleder om, men jeg vil som udgangspunkt råde til, at man afgrænser sig til "kun" at tage fagfællebedømt litteratur.

AARHUS
UNIVERSITET